

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Een gezondere samenleving

Feiten en cijfers 2025

van de afdeling Gezond Leven

Afdeling Gezond Leven van het RIVM

De afdeling Gezond Leven van het RIVM werkt aan een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving voor iedereen in Nederland. We ondersteunen beleidsmakers en andere professionals binnen gemeenten, GGD'en, scholen, de kinderopvang en de zorg met direct toepasbare kennis voor gezondheidsbevordering. In deze kennis brengen we wetenschap, data en praktijk samen. Centraal hierin staan de integrale aanpak en de inzet van erkende interventies.

In deze publicatie vindt u een overzicht van de belangrijkste activiteiten en behaalde resultaten van Programma 21 in 2025, inclusief de additionele programma's waar we aan meewerkten.

Inhoudsopgave

Afdeling Gezond Leven van het RIVM	2
Gezonde Gemeente	3
Gezonde Leefomgeving	5
Ondersteuning valpreventie	6
Gezonde School	7
Gezonde Kinderopvang	9
Erkende interventies	12
Zorg	14
Kennisbasis Duurzaamheid en Gezondheid	15

Gezonde Gemeente

Met het programma Gezonde Gemeente ondersteunen we beleidsadviseurs van GGD'en en gemeenten bij het planmatig en integraal werken aan vraagstukken rond de gezonde leefstijl en leefomgeving van hun inwoners. Dit doen we door onze onderbouwde kennis en praktische hulpmiddelen actief onder de aandacht te brengen via onze website loketgezondleven.nl. Daarnaast ondersteunen en adviseren we beleidsadviseurs met (online) bijeenkomsten, webinars en workshops.

Wetenschappelijke kennis is ons vertrekpunt. We delen die op een praktische en laagdrempelige manier, waarbij we aansluiten bij de wensen en behoeften van GGD'en en gemeenten. We vragen hen proactief wat zij nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen. Dat doen we met behoefteonderzoek en via vragen aan de leden van ons Panel Gezonde Gemeente. Daarnaast onderzoeken we ook de waardering en het gebruik van loketgezondleven.nl.

Activiteiten

- In de aanpak Gezonde Gemeente is het onderdeel [werk samen](#) geactualiseerd en verbeterd. We verwerkten inzichten uit de wetenschap en praktijk en ook realiseerden we met de kennisinstituten een gedeelde visie op domeinoverstijgend samenwerken. Deze visie is gebruikt bij de actualisatie van het onderdeel werk samen. Verder is ook het overzicht van het landelijk [beleid](#) geactualiseerd.
- Samen met het programma Gezonde Leefomgeving onderzochten we hoe domeinoverstijgende samenwerking binnen het RIVM vorm kan krijgen rond gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. We realiseerden de volgende resultaten:
 - De themapagina [Gezonde leefomgeving](#) is geactualiseerd en legt nu concrete verbinding met andere programma's binnen het RIVM die werken aan een gezonde leefomgeving.

- De nieuwe [Toolbox Gezonde Leefomgeving](#) van het programma Gezonde Leefomgeving heeft een plek op de pagina [Gezonde leefomgeving](#) op [loketgezondleven.nl](#). De tool is geïmbed en toont een selectie van praktijkvoorbeelden die relevant zijn voor de doelgroep van Gezonde Gemeente.
- In samenwerking met het programma Gezonde Leefomgeving organiseerden we [drie webinars](#). In het eerste webinar kregen deelnemers een kijkje in de keuken bij het fysieke domein, in het tweede webinar in het sociaal- en gezondheidsdomein. Het doel was dat deelnemers elkaars domein en werkwijze leren kennen. Het laatste webinar ging over hoe gezonde leefomgeving van invloed is op mentale gezondheid.
- We voerden een media-analyse uit om inzicht te krijgen in het medialandschap rondom gezonde leefstijl en het snijvlak met gezonde leefomgeving.
- We ontwikkelden een brede communicatiestrategie voor Gezond Leven en het programma Gezonde Leefomgeving. Diverse thema's van Gezonde Leefomgeving integreren we structureel in de communicatie van Gezond Leven. Daarnaast hernoemden we per januari 2026 het LinkedIn-kanaal van Gezond Leven naar 'Gezond Leven en leefomgeving', om de samenwerking zichtbaar te versterken.
- Tijdens de regionale bijeenkomsten van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) verzorgden we, in samenwerking met diverse kennisinstituten, workshops over samenwerken en inwoners betrekken bij beleid en activiteiten.
- Het Panel Gezonde Gemeente heeft nu ruim 140 leden. 44 procent van de panelleden werkt bij een gemeente en 39 procent bij een GGD. Het panel bestaat uit leden vanuit 61 verschillende gemeenten en vanuit 23 van de 25 GGD-regio's. De panelleden ontvingen drie keer een vragenlijst. Daarin raadpleegden we hen over bijvoorbeeld het integraal aanpakken van gezondheidsvraagstukken, de doorontwikkeling van de website [loketgezondleven.nl](#) en witte vlekken rondom erkende interventies. Daarnaast kregen panelleden gelegenheid om elkaar vragen te stellen. Hun vragen deelden we in een vragenlijst en de reacties erop deelden we vervolgens met de leden. Verder betrokken we panelleden bij dialoogsessies over succesvolle inbedding van ketenaanpakken. Ook spraken we met panelleden over de doorontwikkeling van enkele dossiers op [loketgezondleven.nl](#): gezonde leefomgeving, domeinoverstijgend samenwerken en vitaal ouder worden. Panelleden ontvingen drie keer een terugkoppeling met een kort overzicht wat er met hun input wordt gedaan.
- Het thema [alcohol](#) is geactualiseerd op [loketgezondleven.nl](#). Ook de thema's roken, drugs, sport en bewegen, mentale gezondheid en overgewicht zijn geactualiseerd. Publicatie vindt plaats in het eerste kwartaal van 2026.
- De online strategie voor [loketgezondleven.nl](#) is vernieuwd. Ons doel is de website beter te laten aansluiten bij de behoeften van de doelgroep, de gebruiksvriendelijkheid te vergroten, de webstatistieken stabiel te houden en de website toekomstbestendig in te richten, onder andere met het oog op toepassingen van AI. We baseerden de strategie op webstatistieken, gebruikersonderzoek en doelgroeponderzoek. De eerste verbeteringen voerden we in het vierde kwartaal door. Zo is een nieuwe primaire kleur geïntroduceerd en sluit de vernieuwde homepage aan bij hoe bezoekers de website gebruiken.
- Om de kennis en producten van [loketgezondleven.nl](#) onder de aandacht te brengen richtten we ons in de online en offline communicatie specifiek op actuele thema's voor GGD'en en gemeenten: domeinoverstijgend samenwerken, gezonde leefomgeving en vitaal ouder worden. We maken daarbij gebruik van onze eigen kanalen en die van partners. Ook waren we aanwezig op de informatiemarkt van enkele congressen, zoals in september bij het Nationaal Congres Preventie & Gezondheid 2025.
- Beleidsmakers van GGD'en en gemeenten ontvingen twaalf keer onze [RIVM-nieuwsbrief Gezond Leven](#). We hebben 6.036 abonnees, het openingspercentage is gemiddeld 37 procent en het klikpercentage ligt gemiddeld op 7 procent. Het LinkedIn-account [RIVM Gezond Leven](#) heeft meer dan 23.000 volgers. We delen daar per week twee tot drie berichten.

Gezonde Leefomgeving

In het Programma Gezonde Leefomgeving (PGLO) richten we ons op lokale en regionale beleidsontwikkelaars, uitvoerders en beslissers uit het ruimtelijk, sociaal en gezondheidsdomein. We helpen hen gezondheid integraal mee te nemen in het ontwerp, de inrichting en het beheer van de leefomgeving. Dit doen we door kennis toegankelijker te maken en praktisch toepasbare instrumenten te bieden. Denk aan vuistregels voor thema's als bewegen en ontmoeten, leernetwerken voor kennisuitwisseling en samenwerking, inzicht in maatschappelijke kosten-baten van de gezonde leefomgeving en handige overzichten van direct toepasbare instrumenten, ontwerpprincipes en praktijkvoorbeelden. In dit programma werken we samen met ZonMw en RIVM-collega's van de domeinen Milieu & Veiligheid en Infectieziektebestrijding.

Activiteiten

- Het afgelopen jaar leerden we in en van netwerken. We leverden een bijdrage aan diverse landelijke, regionale en lokale bijeenkomsten en deelden geleerde lessen en producten vanuit PGLO. Ook actualiseerden

we bestaande samenwerkingsstructuren, netwerken en leerkringen. In het eerste kwartaal van 2026 delen we dit met betrokkenen van het programma.

- We droegen bij aan verschillende leernetwerk-bijeenkomsten en landelijke bijeenkomsten, zoals de regionale GALA-sessies en ZonMw-bijeenkomsten over [Gezonde leefomgeving Integrale Aanpak](#).
- De [Toolbox Gezonde Leefomgeving](#) werd verder geoptimaliseerd voor de gebruiker en is opgenomen binnen het project de [Gids Gezonde Leefomgeving](#) van het RIVM. In de Toolbox zijn praktijkvoorbeelden, vertrekpunten en instrumenten te vinden. Deze dienen ter inspiratie en als handvat om gemeenten en GGD'en te helpen bij hun werk aan een gezonde leefomgeving.
- We leverden een multicriteria analysetool beweegvriendelijke omgeving en een [Gezond Groen Wijzer](#) op. Beide instrumenten helpen gemeenten en GGD'en meer bewegingsmogelijkheden en groen binnen de gemeente te creëren.
- Met de [Basisset Indicatoren Gezonde Leefomgeving](#) geven we inzicht in de factoren die bijdragen aan een gezonde leefomgeving. Hiermee is de kwaliteit van de leefomgeving en de gezondheid van de bewoners meetbaar.

- We publiceerden het rapport [Een gezonde inrichting van de openbare ruimte: vuistregels voor Bewegen, Groen en Ontmoeten](#). Samen met GGD'en, gemeenten, kennisinstellingen, adviesbureaus en provincies ontwikkelden we concrete, ruimtelijke 'vuistregels' om bij plannen voor de leefomgeving meer rekening te kunnen houden met gezondheid. En zo de gezondheid van inwoners te verbeteren. De vuistregels zijn meetbaar en gemaakt op basis van wetenschappelijk kennis.
- We monitorden en evalueerden de voortgang en het effect van het programma Gezonde Leefomgeving. Ook brachten we de behoeften van professionals die werken aan de gezonde leefomgeving beter in kaart. In 2026 delen we hoe gemeenten het effect van ingrepen in de leefomgeving kunnen monitoren.
- De samenwerking met de Gids Gezonde leefomgeving is geïntensiveerd en vanuit Gezond Leven, Programma Gezonde Leefomgeving en Gids Gezonde leefomgeving werken we samen aan het [Netwerk Maak Ruimte voor Gezondheid](#).

Ondersteuning valpreventie

In het project Ondersteuning valpreventie werkten we in 2025 aan verbetering van de online informatie over vitaal ouder worden. En aan extra ondersteuning rond de kennis en implementatie van de ketenaanpak valpreventie via de Expertpool valpreventie. We werkten in dit project samen met VeiligheidNL, GGD GHOR Nederland en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Activiteiten

- Het dossier [Gezond en vitaal ouder worden](#) op [loketgezondleven.nl](#) is vernieuwd. De centrale vraag is: Hoe maak je samenhangend beleid voor vitale ouderen? Met het dossier helpen we de GGD of gemeente op weg om te doen wat werkt: van een goede basis, naar een gedeelde visie op vitaal ouder worden, tot het opstellen, uitvoeren en bijstellen van een integraal uitvoeringsplan. Om het vernieuwde dossier te promoten maakten we ook een [video](#).
- Samen met Movisie werkten we aan een webinar over [Samen werken aan beleid voor vitaal ouder worden](#). De focus is daarbij gericht op samenwerking tussen de domeinen en hoe je ouderen betreft bij beleid.
- We richtten een Expertpool valpreventie met acht experts in. Zij waren beschikbaar om vragen van GGD'en en gemeenten te beantwoorden rond knelpunten in de implementatie en uitvoering van de ketenaanpak. De expertpool ontving dertien vragen. Zeven daarvan werden doorgezet naar experts. De trajecten met experts varieerden in intensiteit van 3 tot 24 uur. Ook droegen experts bij aan een webinar, workshop en GGD GHOR leernetwerkbijeenkomsten.
- We werkten aan een serie [praktijkervaringen uit de valpreventieketen](#) waarin experts reflecteren op knelpunten binnen de ketenaanpak valpreventie.
- Samen met de betrokken partijen evalueerden we de expertpool. Daaruit bleek dat de expertpool duidelijke meerwaarde heeft. Met name wanneer vragen actief worden opgehaald en er goede afstemming is met andere vormen van ondersteuning, zoals het GGD GHOR leernetwerk en de kennis van VeiligheidNL. Dit vormt de basis voor doorontwikkeling van de Expertpool valpreventie in 2026.

Gezonde School

Het programma [Gezonde School](#) wil gezond leven, leren en ontwikkelen vanzelfsprekend maken in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo), gespecialiseerd onderwijs (go) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Dit doen we door wetenschappelijke inzichten te vertalen naar praktische handvatten voor scholen. Gezonde School is een samenwerkingsverband van de PO-Raad, VO-Raad, MBO Raad, GGD GHOR Nederland en het RIVM. Het RIVM is verantwoordelijk voor de [onderbouwing](#) en doorontwikkeling van de Gezonde School-aanpak.

We sluiten aan bij de wensen en behoeften van scholen. Daarom vragen we hen proactief wat zij nodig hebben om de gezonde leefstijl van hun leerlingen en studenten te bevorderen. Daarvoor houden we enquêtes onder de leden van het scholenpanel Gezonde School en betrekken we de onderwijsprofessionals, leerlingen en studenten bij nieuwe ontwikkelingen. Verder benutten we bij de doorontwikkeling van producten de kennis en ervaring van de Gezonde School-adviseurs, vanuit hun rol als lokale

verbinder. Daarnaast verzorgt het RIVM de tool 'Aan de slag' op het platform [Jouw Gezonde School](#). In deze tool kunnen onderwijsprofessionals als team samenwerken om aandacht voor een gezonde leefstijl structureel te borgen.

Resultaten

- 1.519 scholen hebben het vignet Gezonde School en/of een themacertificaat, waarvan:
 - 1.164 scholen in het primair- en speciaal onderwijs,
 - 299 in het voortgezet- en voortgezet speciaal onderwijs en
 - 56 in het middelbaar beroepsonderwijs.
- 258 Gezonde School-adviseurs van de GGD adviseren scholen over de Gezonde School-aanpak.
- Gezonde School werkt samen met 15 kennispartners en alle GGD'en uit 25 regio's.

Activiteiten

- Op basis van wetenschappelijke inzichten en inbreng vanuit scholen en Gezonde School-adviseurs is de Gezonde School-aanpak verder verstevigd en op maat gemaakt voor de verschillende onderwijssectoren.
- Er waren twee sessies waarin we met de landelijke kennispartners keken naar inhoudelijke vraagstukken en ontwikkelingen.
- In november vond de eerste bijeenkomst van het onderzoeksnetwerk Gezonde School plaats. Dit netwerk is in samenwerking met de VU Amsterdam en de Universiteit Maastricht opgericht en dient om kennis en vraagstukken uit de praktijk meer bij elkaar te brengen en onderzoeksvragen beter op elkaar te laten aansluiten.
- We lanceerden de nieuwe tool 'Aan de slag' binnen het platform [Jouw Gezonde School](#) voor alle vier de onderwijstypen van Gezonde School: primair onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en gespecialiseerd onderwijs. Deze tool begeleidt scholen in het werken met de Gezonde School-aanpak. Scholen krijgen tips en informatie passend bij hun situatie en waar zij in het proces zitten. Daarnaast kunnen ze hun voortgang bijhouden, eigen informatie vastleggen en documenten toevoegen, zodat ze alles over Gezonde School op één plek verzamelen. Ook Gezonde School-adviseurs kunnen inloggen en meekijken om scholen gericht te ondersteunen. Voor de implementatie van

de 'Aan de slag' tool vonden er bijeenkomsten plaats. Daarvoor ontwikkelden we verschillende producten: drie introductiefilmpjes over de werking, een introductiepresentatie en online vragenmomenten voor scholen en Gezonde School-adviseurs. Tot slot organiseerden we 24 GGD-regiosessies om Gezonde School-adviseurs mee te nemen in het werken met Jouw Gezonde School.

- Rond gezondheidsvaardigheden voerden we een verkenning uit. Aanbevelingen uit deze verkenning voeren we in 2026 door in de Gezonde School-aanpak.
- We brachten erkende interventies onder de aandacht en stimuleerden het gebruik ervan. Zo organiseerden we activiteitenmarkten voor scholen. Interventie-eigenaren lichtten daar hun interventie toe voor diverse thema's. Ook werkten we de menukaarten bij voor alle tien thema's van Gezonde School. Deze bieden overzicht van actuele erkende interventies en wat werkt voor de pijlers educatie, schoolomgeving, signaleren en beleid. Deze update deden we samen met de betrokken kennispartners en de Gezonde School-adviseurs. Zo kennen zij het diverse aanbod van interventies en kunnen het vervolgens nog beter bij scholen onder de aandacht brengen.
- Het gebruikerspanel Gezonde School raadpleegden we drie keer. We vroegen de leden mee te denken over specifieke producten, maar ook over bredere vraagstukken rondom de implementatie en borging van Gezonde School. Ook hielden we vergelijkbare uitvragen onder Gezonde School-adviseurs van de GGD.
- Voor Gezonde School-adviseurs gaven we basis-trainingen. Daarin gaan we nu nog meer in op alle mogelijkheden die de Gezonde School-aanpak biedt.
- Als consortium-lid van het Europese [Schools4Health](#)-project wisselen we kennis uit, en delen we ervaring en voorbeelden met elkaar. Ook namen we deel aan een werkbezoek in Roemenië en de slotconferentie in Brussel over Gezonde Schoolprogramma's in Europa.

Gezonde Kinderopvang

Met het programma Gezonde Kinderopvang helpen we de dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang het werken aan een gezonde leefstijl van jonge kinderen vanzelfsprekend te maken. Elk kind verdient immers een gezonde start. We vertalen onderbouwde wetenschappelijke inzichten naar praktische kennis en hulpmiddelen. Deze delen we via de website gezondekinderopvang.nl en in het leertraject voor (staf)medewerkers en leidinggevenden in de kinderopvang en mbo-docenten. Daarnaast onderhoudt en beheert het RIVM de tool 'Wij als organisatie' op mijngezondekinderopvang.nl waar pedagogisch professionals als team samen kunnen werken om aandacht voor een gezonde leefstijl structureel te borgen.

We nemen de wensen en behoeften van kinderopvangorganisaties als ons uitgangspunt. Daarom vragen we hen proactief wat zij nodig hebben om aandacht voor de gezonde leefstijl van jonge kinderen te borgen in hun beleid en dagelijkse praktijk. Dat doen we met behulp van enquêtes en bijeenkomsten.

De coördinatie van het programma Gezonde Kinderopvang ligt bij het Voedingscentrum en het RIVM.

Resultaten

- In 2025 leidden we 157 nieuwe coaches Gezonde Kinderopvang en 32 mbo-docenten op.
- Sinds de start in 2017 zijn er 2.258 coaches en docenten Gezonde Kinderopvang opgeleid. Eind 2025 tellen we 1.904 actieve coaches werkzaam bij 1.380 verschillende kinderopvangorganisaties en 199 actieve docenten van 92 mbo-locaties. Bekijk het [landkaartje](#) voor het totaaloverzicht en de verdeling over Nederland.

Activiteiten

- We verzorgden 23 workshops en webinars voor coaches Gezonde Kinderopvang. Aan bod kwamen onderwerpen zoals: opfris train-de-trainer, buitenspelen, slaap, risicovol spel, mediaopvoeding, seksuele ontwikkeling, vraag maar raak over voeding, mbo-keuzedeel, de Zonnetjesweek, fit op de werkvloer, OK Gezond-interventie.
- Om kennis uit te wisselen en elkaar te inspireren hielden we twee bijeenkomsten voor het Lerend Netwerk Gezonde Kinderopvang voor GGD'en. Deelnemers namen we mee in de aanpak van Gezonde Kinderopvang en ook deelden we samen met GGD Haaglanden en GGD Zuid-Limburg praktijkvoorbeelden. Daarnaast bespraken we welke volgende stap GGD'en kunnen zetten om Gezonde Kinderopvang in hun regio op de kaart te zetten. We zien een toenemende interesse in Gezonde Kinderopvang vanuit GGD'en. Beide bijeenkomsten trokken zo'n 22 deelnemers van 15 verschillende GGD'en. We werken hierbij samen met GGD GHOR Nederland. Het netwerk bestaat uit een groep van 60 professionals werkzaam bij 18 verschillende GGD'en.
- In de expertgroep Werkveld en Netwerk spreken we met stakeholders en vertegenwoordigers vanuit het werkveld over recente ontwikkelingen in het veld en vanuit het programma. Geïdentificeerde kansen zijn verder opgepakt. Deze expertgroep kwam tweemaal bij elkaar.
- Ook de expertgroep Kennis kwam tweemaal samen. We spraken met landelijke kennispartners over inhoudelijke doorontwikkelingen en kansen ter verbetering.
- Afgelopen jaar ging er extra aandacht naar diverse publicaties in vakmedia om het programma Gezonde Kinderopvang nog beter onder de aandacht te brengen.
- Opgeleide coaches Gezonde Kinderopvang ontvingen 11 maal de nieuwsupdate Gezonde Kinderopvang. De nieuwsupdate heeft ongeveer 2.500 abonnees. Ook verscheen de Partnerupdate 4 keer. Met deze online nieuwsbrief informeren we ongeveer 400 abonnees, werkrelaties en partners, over actuele ontwikkelingen rond de programma's Gezonde School en Gezonde Kinderopvang.
- Alle organisaties met opgeleide coaches ontvingen in december de Gezonde Kinderopvangkalender 2026. Daarop zie je leefstijlgerelateerde dagen en feestdagen of evenementen die de kinderopvang een mooi haakje bieden om aandacht te besteden aan gezonde leefstijl, zoals de Buitenspeeldag, maar ook Lichtjesfeest of de Zonnetjesweek.

- Sinds november 2023 heeft Gezonde Kinderopvang op LinkedIn een [eigen pagina](#), met ruim 4.800 volgers. Elke week posten we hierop een tot twee berichten over activiteiten van het programma en content passend bij het werkveld van de pedagogisch professional. Professionals uit de kinderopvang, studenten Pedagogisch Werk en lokale netwerkpartners ontvangen de berichten positief, zij liken en reposten berichten vaak.
- We ondersteunen en zorgen voor versterking van de [ambassadeurs](#) Gezonde Kinderopvang. Onze ambassadeurs zijn een belangrijke bron van ervaringskennis en inspiratie voor zowel startende coaches als het programma.
- We leverden een inhoudelijke bijdrage aan het keuzedeel Gezonde leefstijl in de kinderopvang of op school en de daarbij behorende lesmaterialen voor de opleidingen Pedagogisch Werk en Sport & Bewegen. In januari overhandigden we de eerste 'Bewijzen van deelname' aan mbo-studenten die het keuzedeel met succes afrondten. De lesmaterialen staan in de digitale leeromgeving en zijn in principe alleen beschikbaar voor opgeleide docenten Gezonde Kinderopvang.
- De website [gezondekinderopvang.nl](#) is geactualiseerd en nieuwe content is toegevoegd, zoals:
 - Samen met de landelijke thema-instituten en kennisorganisaties werkten we aan de actualisatie van themapagina's. De geactualiseerde inhoud is gepubliceerd in een nieuw gebruiksvriendelijker format. Voor elk thema zijn er twee pagina's: een voor [0-4 jaar](#) en een voor [4-12 jaar](#).
 - We publiceerden de nieuwe pagina [Actueel](#). Via deze pagina zijn de nieuwsberichten en artikelen te vinden.
 - Er is een plan gemaakt voor de doorontwikkeling van de website. Een deel daarvan is uitgevoerd. Zo is er een nieuwe [Over ons-pagina](#) en zijn er concepten gemaakt voor vernieuwde pagina's over het leertraject.
 - Voor mbo-docenten is er een nieuwe pagina over [docent Gezonde Kinderopvang](#).
- De online omgeving [mijngezondekinderopvang.nl](#) is geoptimaliseerd. Zo vinden coaches Gezonde Kinderopvang met een account nu op één plek alles wat

hen en hun organisatie helpt om aandacht voor een gezonde leefstijl de norm te maken. Met name de lancering van de nieuwe tool 'Wij als organisatie' is daarbij een belangrijk onderdeel. Deze tool is ontwikkeld voor kinderopvangorganisaties met dagopvang en/of bso en voor gastouderbureaus. Coaches krijgen met de tool meer overzicht. Ze houden bij wat ze doen en zien vervolgstappen. Daarbij krijgen ze praktische tips en informatie, passend bij hun situatie en waar ze in het proces zitten. Ook kunnen ze documenten toevoegen en leuke beloningen verdienen. We brachten de tool onder de aandacht via onze communicatiekanalen. Daartoe maakten we twee instructiefilmpjes over de werking van de tool, vonden er verschillende digitale rondleidingen voor coaches plaats en is de tool geïntegreerd in het leertraject van Gezonde Kinderopvang.

Erkende interventies

Vanuit het programma Kwaliteit van interventies helpen we interventie-eigenaren bij het indienen van hun interventie voor erkenning in het onafhankelijke erkenningstraject van het RIVM en partners. Een interventie-eigenaar is een persoon of organisatie die een aanpak, activiteit of programma heeft ontwikkeld om de gezondheid van mensen te bevorderen of ziekte te voorkomen. De erkende leefstijlinterventies zijn vindbaar via de [Interventieoverzichten](https://loketgezondleven.nl) op loketgezondleven.nl. We zorgen ervoor dat de onderliggende interventiedatabase actueel blijft. Daarnaast dienen interventie-eigenaren na drie jaar (Goed beschreven) en na vijf jaar (Goed onderbouwd en Effectief) hun interventie opnieuw in met een actuele onderbouwing en gegevens over de uitvoering.

We ondersteunen de erkenningscommissie bij het beoordelen van de kwaliteit, effectiviteit en uitvoerbaarheid van leefstijlinterventies. Diverse erkende interventies (zoals gecombineerde leefstijlinterventies, valpreventieve beweegprogramma's, Welzijn op recept) zijn onderdeel van de [vijf ketenaanpakken](#) uit het GALA. Daarnaast heeft de erkenningscommissie een rol bij het beoordelen van leefstijlinterventies die in aanmerking komen voor de verzekerde zorg, zoals de Gecombineerde leefstijlinterventies (GLI) voor volwassenen en voor kinderen. Ook zijn er gesprekken over deze rol voor valpreventieve beweegprogramma's.

Het RIVM vormt samen met andere instituten (Nederlands Jeugdinstituut, Vilans, Kenniscentrum Sport & Bewegen, Movisie en Trimbos-instituut) het Samenwerkingsverband Erkenning van Interventies (SEI). Het doel van het SEI is gezamenlijke kwaliteitsverbetering van het erkenningstraject, de doorontwikkeling van de erkenningscriteria en het stimuleren van de inzet van erkende interventies door gemeenten, GGD'en en zorgprofessionals.

Resultaten

- Eind 2025 toont loketgezondleven.nl 336 interventies. 26 procent hiervan is erkend als Effectief (eerste, goede of sterke aanwijzingen), 54 procent Goed onderbouwd en 20 procent Goed beschreven.
- In totaal beoordeelden de commissies en praktijkbeoordelaars dit jaar 45 interventies. 18 van deze interventies kregen een nieuwe erkenning en 27 zijn her-erkend.

- Interventie-eigenaren dienden vooral interventies in op de thema's:
 1. Gezonde leefstijl
 2. Overgewicht
 3. Relaties en seksualiteit
 4. Genotmiddelen
- Top vijf meest geraadpleegde interventies op loketgezondleven.nl:
 1. [SLIMMER](#) (Goede aanwijzing voor effectiviteit)
 2. [COOL \(coaching op leefstijl\)](#) (Goede aanwijzing voor effectiviteit)
 3. [COOL 2B Fit](#) (Eerste aanwijzing voor effectiviteit)
 4. [Beweegkuur GLI](#) (Eerste aanwijzing voor effectiviteit)
 5. [Zicht op evenwicht](#) (Sterke aanwijzing voor effectiviteit)

Activiteiten

Ondersteuning interventie-eigenaren

De ondersteuning van de interventie-eigenaren bestaat uit:

- Startgesprek waarin de secretarissen het erkennings-traject toelichten, vragen beantwoorden en advies geven over de aanpak van de beschrijving.
- E-learning die interventie-eigenaren helpt een goede interventiebeschrijving te maken om in te dienen voor beoordeling in het erkenningstraject. Ook is er een aanvullende e-learning beschikbaar over hoe je een procesevaluatie opzet. De gratis e-learnings zijn beschikbaar via het leerplatform van de NSPOH. In de periode van 1 april 2024 tot en met 1 april 2025 hebben 123 gebruikers de e-learning Interventie beschrijven volledig afgerond en 78 gebruikers de e-learning Procesevaluatie.
- Ter verbetering van de kwaliteit van de interventiebeschrijving ontvangt de eigenaar advies van een externe adviseur.
- In 2025 hielden we voor het eerst een informatie-bijeenkomst voor nieuwe interventie-eigenaren die een interventie willen indienen. Tijdens de online bijeenkomst gaven we uitleg over wat het erkenningstraject inhoudt en hoe een interventie hiervoor in aanmerking komt. Aan de bijeenkomst namen 14 interventie-eigenaren deel en het werd positief ontvangen. In maart 2026 organiseren we een volgende bijeenkomst.

Ondersteuning commissies en kwaliteitsverbetering erkenningstraject

- In 2024 wijzigden we de ondersteuning van de commissie bij het beoordelen van kwalitatief evaluatieonderzoek. De klankbordgroep Kwalitatief evaluatieonderzoek zetten we nu in als adviesgroep voor de commissies. Bij de beoordeling van de effectiviteit van een interventie

maken de commissies nu gebruik van de adviezen van de klankbordgroep, gebaseerd op hun kwaliteitsbeoordeling van kwalitatieve evaluatie en mixed methods onderzoeken. Vanuit een oefencasus en twee casussen pasten we in 2025 de checklists Kwalitatief Onderzoek en Mixed Methods onderzoek aan.

- Tussen de tweede helft van 2024 en begin 2025 interviewden we 75 stakeholders uit beleid, praktijk en wetenschap. We spraken over de sterke en minder sterke punten van het erkenningstraject en over de kansen en belemmeringen voor het gebruik van erkende interventies. Op basis van deze interviews en de prioriteiten uit de reflectiebijeenkomst met 40 stakeholders stelde het RIVM een ontwikkelagenda op voor de komende jaren. Deze informatie is te vinden in het verslag 'Reflectie erkende interventies', en de infographic 'Ontwikkelagenda erkende interventies RIVM'. In de ontwikkelagenda formuleerden we 3 ambities met een aantal acties. In 2026 geven we een vervolg aan de ontwikkelagenda.
- In november 2025 vond een brainstormbijeenkomst plaats voor ambitie 1 Toekomst bestendig erkennings-traject en interventieoverzicht. Tijdens deze bijeenkomst stond centraal hoe we het traject eenvoudiger kunnen maken waar mogelijk en de her-erkenning anders kunnen inrichten.
- Met het NJi en Kenniscentrum Sport & Bewegen werken we aan een andere werkwijze voor de her-erkenning van interventies. De nieuwe aanpak met ontwikkelgesprekken zet meer in op kwaliteitsverbetering en ondersteuning van interventie-eigenaren in plaats van het beoordelen van de interventie. Vanuit de pilot zijn in 2025 twee interventies op deze wijze her-erkend door deelcommissie 4 Volwassenen en Ouderen. In 2026 zetten we verder in op deze andere werkwijze voor her-erkenning.
- We haalden informatie op uit het werkveld via panels en gesprekken om de witte vlekken beter in kaart te brengen. De resultaten zijn uitgewerkt in twee factsheets.

Stimuleren inzet en gebruik erkende interventies

We continueerden de extra aandacht voor erkende interventies via onze nieuwsbrief, social media en webinars (zie Gezonde Gemeente). Daarnaast stimuleerden we via de programma's Gezonde Kinderopvang, Gezonde School en Gezonde Gemeente het gebruik van erkende interventies door ze op te nemen als goede voorbeelden, in de beschrijving van de aanpak, in de leefstijlthema's en in de menukaart Gezonde school voor Gezonde school-adviseurs.

Zorg

We helpen gemeenten, GGD'en en zorgverzekeraars bij het vormgeven van preventie voor risicogroepen. Dit doen we door wetenschappelijk onderbouwde informatie aan te bieden en actuele, relevante informatie en handelingsperspectieven te bundelen. Zo ondersteunen we de samenwerking tussen preventie en zorg en de implementatie van de ketenaanpakken, zoals de Gecombineerde leefstijlinterventie (GLI).

Activiteiten

- Vier keer publiceerden we een vernieuwd overzicht van alle [uitvoeringslocaties](#) van de erkende GLI's in Nederland (GLI-kaart en -tabel).
- Het overzichtskaartje [Aanbod GLI per gemeente](#) op [VZinfo.nl](#) is vernieuwd.
- De pagina's over de [GLI voor volwassenen en kinderen](#) en het [kennisoverzicht GALA](#) (ketenaanpakken overgewicht) op [loketgezondleven.nl](#) zijn actueel gehouden.
- Er was structureel concernoverleg preventie met VWS, IGJ, ZiN, ZonMw en NZa met als doel kennisuitwisseling over de belangrijkste activiteiten.
- We voerden een inventarisatie op hoofdlijnen uit om inzicht te krijgen in de vragen over de GLI die binnenkwamen in de Gezond Leven mailbox in de periode 2023-2025. Hieruit blijkt dat van de 188 vragen de meeste vragen afkomstig zijn van inwoners (35%) en GLI-aanbieders (23%). Zij vragen voornamelijk naar informatie over deelname en vergoeding (24%), een GLI-aanbieder in de GLI-kaart (20%) en de locatie van het GLI-aanbod (14%).
- Vanaf 2026 ondersteunen we GGD'en en gemeenten vanuit het reguliere programma 21 Gezond Leven bij de samenwerking tussen preventie en zorg, de implementatie van ketenaanpakken, en over de erkende GLI-programma's. Het delen van de GLI-kaart en -tabel op [loketgezondleven.nl](#) stopt per april 2026, beide worden offline gehaald.

Kennisbasis Duurzaamheid en Gezondheid

Met het programma [Kennisbasis Duurzaamheid en Gezondheid](#) ondersteunt het RIVM instellingen en bedrijven in de zorgsector en beleidsmakers bij de overheid om de zorg duurzamer te maken. We ontwikkelen, gezamenlijk met andere RIVM-afdelingen, kennis over de gevolgen van zorgverlening op klimaat en milieu (milieuvoetafdruk) en bieden wetenschappelijk onderbouwde praktijkvoorbeelden en handelingsperspectieven.

Activiteiten

- De website [RIVM Duurzame Zorg](#) is vernieuwd om de verbinding tussen onderzoek en praktijk te versterken. In het eerste kwartaal van 2026 werken we dit verder uit.

- We werkten aan literatuuronderzoek (wat werkt dossier) over [duurzame en gezonde voedingsinterventies in de zorg](#). Daarnaast interviewden we koplopers, zoals Amsterdam UMC en Ziekenhuis Gelderse Vallei. Deze interviews zijn uitgewerkt tot tien [inspirerende praktijkvoorbeelden](#).
- Ook deden we literatuuronderzoek naar duurzame en gezonde mobiliteit in de zorg en interviewden we zeven zorginstellingen die hiermee actief bezig zijn. Zowel het literatuuronderzoek als de brochure met praktijkvoorbeelden, publiceren we in het eerste kwartaal van 2026 op de website [RIVM Duurzame Zorg](#).

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

februari 2026

De zorg voor morgen
begint vandaag